

Christoferus

Byl jednou jeden obr a ten měl tak ohromnou sílu, že dokázal rukama vytrhnout jedli i s kořeny. Jeho jméno bylo Oferus. U mnoha sedláků už práci vykonal, ale na žádném statku dlouho nezůstal, neboť vždy byla práce brzy hotová a nicnedělání ho velmi nudilo. Řekl si: „Vyhledám toho nejmocnějšího pána na světě a jen jemu chci sloužit; ten bude určitě potřebovat všechnu moji sílu.“ Tak tedy putoval Oferus z krajiny do krajiny, od města k městu a všude se ptal po nejmocnějším pánovi. Konečně dorazil ke královskému dvoru. Jeden řemeslný učedník mu pověděl, že tento král je nejmocnější široko daleko. Oferus předstoupil před trůn a nabídl své služby. Jak král spatřil silného obra, řekl: „Nikdy bych tě nemohl lépe potřebovat než právě teď! Budeš nejsilnějším mezi mými válečníky; s tebou bude vyhraná každá bitva.“

Král totiž zrovna v tento den povolal k sobě všechny bojovníky své země. Musel jich sebrat velké množství, protože ho napadl sousední král; přepadl jedno město a vypálil ho. Chtěl tedy proti němu vyslat silné vojsko. Ve spěchu musel královský kovář ukovat pro Oferu obrovský meč, neboť všechny ostatní v zámku byly pro něho příliš malé. Dalšího dne vytáhlo vojsko do boje s obrem v čele. Už třetího dne se vrátil rychlý posel do zámku a hlásil: „Ověňte bránu, ověňte věž, naši vojáci zvítězili! Bylo strašné vidět Oferu bojovat. Pro ostatní válečníky toho zbylo málo na práci; před ranami obrovitého meče prchnul nepřítel do lesů a rozptýlil se v horách; lupičský král je poražen!“

Brzy se rozezněly zvony ze všech věží města. Brána

a schodiště zámku byly ozdobeny květinami. Král nařídil, aby prostřeli tabuli ve velkém sále na oslavu vítězství. Harfista hrál na harfu a zpíval k tomu a byli povoláni tanečníci s meči, aby k oslavě přispěli svým uměním.

Večer se sál rozzářil mnoha světly. Oferus seděl vedle krále. Harfista hrál a do tónů strun zazpíval píseň, v níž zaznělo jméno ďábla. Tu učinil král nepozorovaně prstem na čele znamení kříže. Oferus si toho však povšimnul. „Zvláštní,“ pomyslel si, „co to král udělal.“ Píseň dozněla a slavnostní hosté se vesele napili z poháru. Když se král zeptal Oferu, jak se mu líbil zpěv, odvětil: „Jedno mě udivilo, ó králi; proč jsi náhle udělal znamení na čele?“ Král odpověděl: „To činím vždy, když mé uši zaslechnou jméno ďábla; jeho moc je velká na tomto světě!“ Oferus se podivil: „Je ďáblova moc větší než tvoje?“ – „Já vládnu nad jednou zemí, ďábel má moc v celém světě!“ řekl král.

Oferus ještě nikdy o ďáblovi neslyšel a domníval se tedy, že to bude taky král. Přemýšlel: „Jestli je někdo, kdo je ještě mocnější než tento král, potom chci pryč odsud a hledat toho druhého. Chci sloužit tomu největšímu z králů!“

Příštího dne se Oferus rozloučil, ač ho král nerad nechával odejít, a putoval dál do světa. Všude na své cestě pátral, kde bydlí ďábel, ale nikdo to nevěděl. Ba mnozí se té otázky polekali, takže Oferus pociťoval k neznámému králi ještě větší úctu.

Když jednou obr procházel tmavým lesem, přidružil se k němu zezadu podivný vandrovník. Jeho šat byl zelený, z brady mu trčel špičatý vous a jeho klobouk zdobilo černé pero. Oferus se hned zeptal: „Vandrovníku, můžeš mi říci, kde bych potkal ďábla?“ – „Jde vedle tebe – jsem to já sám!“ odpověděl ten zelený. „Je to pravda, že máš moc nad celým světem?“ – „Tak to je!“ opáčil ďábel. „Pak mi pověz, smím-li

být tvým sluhou? Měl bys pro mne práci?“ (Tak se Oferus ptal, protože nevěděl, že ďáblovu dílo je zlé.) „Vím o jedné práci, pojď se mnou!“ kývl ďábel a chvátal napřed, přímo přes houštinu.

Když už nějakou dobu šli, zastavil se zelený u velké jedle a poručil: „Vytrhni ji!“ Oferus strom jedním škubnutím vytrhl ze země. Ještě musel olámat větve, potom ďábel pokývl znovu a on ho následoval s mohutným kmenem na ramenou. Brzy vystoupili z lesa a přišli na místo, kde pracovití muži už několik týdnů stavěli kapli. Měli již usazené trámy krovu a na vztyčené jedličce se třepetaly barevné stuhy. Byl svátek; dělníci opustili stavbu; ráno chtěli střechu pokrýt taškami.

„Uhod' do toho, ale pořádně!“ zvolal ďábel a ukázal na stavbu. Mohutný jedlový kmen okamžitě rozbil střešní trámy a rozvalil zdi, takže nezůstal kámen na kameni.

„První úkol jsi zvládl dobře,“ pochválil ho ďábel a spokojeně se zašklebil.

Ofera nenapadlo nic jiného, než vykonat, co mu jeho nový pán poručil, a následoval ho dál na jeho cestě.

Když druhého dne přišli dělníci, s velkým zármutkem hleděli na zničenou kapli. „To udělal ten zlý!“ zvolal jeden. „Postavme kříž u cesty, než budeme stavět dál; to ho zadrží.“ Jak řekli, tak udělali; uprostřed cesty vedoucí ke kapli zasadili dřevěný kříž. Za zpěvu písně se znovu pustili do díla a z trosk začali stavět novou kapli.

Za nějaký čas, když už střecha zakrývala posvátný prostor, vrátil se ďábel s Oferem znovu na místo. Opět nesl obr jedlový kmen. Ďábel šel vpředu. Jakmile došel blíž ke znamení kříže, trhnul sebou, uhnul stranou a běžel velkým obloukem kolem. Oferus zůstal překvapeně stát: „Kříž na čele, kříž v cestě – řekni, ďáble, proč jsi uskočil na stranu?“ – „Neptej se a rozbij střechu: pohled', už mají tašky nahoře!“ – „A já

nezasadím ránu, dokud mi nepovíš, co toto dřevo znamená!“
– „Dám si pozor,“ řekl ďábel, „abych nevyslovil jeho jméno.“
– „Je to jméno tak nebezpečné, že i ďábel se před ním musí mít na pozoru?“ ptal se Oferus. „Existuje pán, který je ještě mocnější než ty?“ Ďábel přistoupil blíž a zašeptal: „Je jeden, který má moc na zemi i v nebi; neptej se už dál, pojď a rozbij to napadrt!“ Ale Oferus odpověděl: „Jestli existuje pán, který má moc nejen nad zemí, nejen nad světem, nýbrž také ještě v nebi, pak chci sloužit jen jemu!“ Na ta slova hodil kmen stromu na zem, ďáblovi rovnou na nohu. Potom vykročil ke kapli, zatímco ďábel se s nadáváním odbelhal pryč.

Časně zrána přišli dělníci. Našli na cestě roztráštěný kmen stromu a mezi zdmi spícího obra. Hlasy ho probudily a on vyšel k uleknutým mužům. Ani trochu si nevšímal jejich strachu, ukázal rukou na dřevěný kříž a zeptal se: „Co je to za krále, jemuž náleží toto znamení?“ Lidé ze stavby odpověděli: „To ti nedokážeme tak dobře říci, raději stavíme jeho dům; ale běž asi hodinu proti východu slunce; tam teče proud. Nad ním ve skále najdeš jeskyni, v níž bydlí starý muž, poustevník; ten ti to jistě dokáže říci.“

Oferus se vydal na cestu a našel všechno, jak mu muži popsali. Nad proudem vystoupal do skal; tenký pramínek mu ukázal místo jeskyně. Udiveně hleděl stařec na obra, který stál před jeho poustevnou: „Co chceš ode mne?“ Oferus pravil: „Ó řekni mi, starče, kde naleznu krále, který vládne nad celou zemí i v nebi?“ – „Jsou dvě cesty, jak ho najít,“ odpověděl stařec; „ta první znamená vyhledat tiché místo jako já; musíš málo jíst a číst z Písma svatého.“ – „To není moje cesta,“ opáčil Oferus, „číst neumím, ticho nemám rád. Pohled na moje silné ruce, ty chtějí pracovat!“

Poustevník přikývl a pokračoval: „Tak slyš o druhé cestě: Musíš ze všech sil sloužit lidem. Vidiš tam dole širokou

řeku? Nevede přes ni žádný most, a přece by chtělo každý den mnoho vandrovníků na druhý břeh. Sestup tam dolů, postav si u vody chatrč a přenášej lidi na svých silných ramenou.“

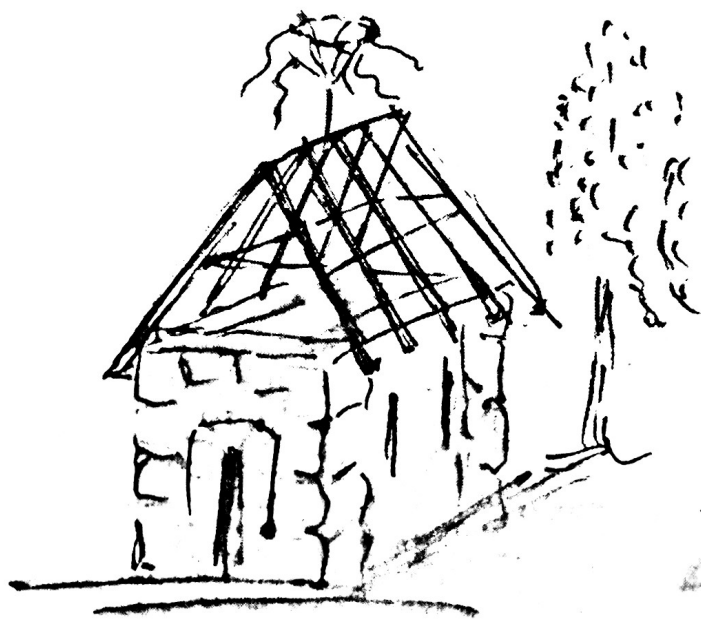
„To rád udělám!“ zvolal Oferus, poděkoval starci a vydal se dolů k řece. Brzy stála na břehu chatrč a obr hodinu co hodinu vytrvale přenášel vandrovníky na druhý břeh, aniž by pomyslel na odměnu. Dal-li mu někdo chléb nebo ovoce, poděkoval.

První rok se nachýlil. Oferus vystoupal nahoru k jeskyni a pravil: „Starý muži, velký král dosud nepřišel.“ – „Tak musíš přenášet ještě jeden rok; však on přijde.“ A věrný obr se zase vrátil dolů k řece. A tak stoupal Oferus rok co rok nahoru k poustevníkovi, ale jeho král nepřicházel. Už posedmé ho stařec poslal zpátky dolů; Oferus ale nereptal.

Jedné divoké noci, když venku strašlivě hřmělo, spal Oferus ve své chatrči hlubokým spánkem. Tu se náhle probudil. Zcela zřetelně se mu zdálo, že slyší volat nějaký hlas z druhé strany břehu. Vstal, uchopil mohutnou hůl a vstoupil do rozbouřených vln. Ale na druhé straně nikoho k přenesení nenašel; jen vítr mocně skučel mezi stromy. „Slyšel jsem snad ve spánku hukot větru?“ přemýšlel a uložil se v chatrči zase ke spánku. Sotva usnul, znovu se vyděsil. Jasně slyšel volání nějakého dítěte. Oferus se opět vydal přes vodu. Vlny už nebyly tak vysoké a i vítr se trochu utišil. Na druhém břehu nebylo široko daleko ani živáčka. – Zavolal do noci; žádná odpověď se neozvala. „Podivné,“ brumlal si do vousů, „přece jsem slyšel volání.“ Nezbylo mu, než si znovu v chatrči lehnout.

Potřetí se probudil. Venku mlčely vlny i vítr. Někáký zvonivě jasný hlas volal: „Přenes mě, Ofere!“ Když vyšel před chatrč, spatřil na druhém břehu světýlko; zdálo se mu, že tam

stojí nějaké dítě a čeká. Vstoupil do proudu a nyní jasně viděl, jak je ta drobounká postava celá zalitá světlem. Na opačném břehu se před podivným dítětem sehnul a jemně ho vyzvedl na ramena. Když se ubíral vodou zpátky, začalo ho dítě tížit víc a více. S každým krokem musel hlouběji ohýbat kolena. Také vítr a voda začaly znovu bouřit; vlny vysoko stříkaly na jeho vous a šat. Uprostřed proudu podklesl v kolenou; bylo mu, jako kdyby celá země ležela svou vahou na jeho ramenou. Myslel, že se utopí, zvedl hlavu nahoru a malomyslně pravil: „Ó dítě, jak jsi těžké!“ Tu se shora jasným hlasem ozvalo: „Ofere, neseš více než celý svět, ty neseš toho, kdo jej stvořil.“ A jak se ohlédl, spatřil nad sebou se zvedat vznešenou světelnou postavu. Její tvář zářila jako slunce a její hlavu ozařovala koruna z hvězd. Byl to Kristus, Pán, a řekl: „Čekal jsi na mě po sedm let a věrně sloužil lidem. Proto tě pokřtím svým jménem: jmenuj se od této chvíle *Christoferus*,

ten, kdo nosí Krista.** Vedle chatrče zastrč do země hůl; až ze suchého dřeva vyraší zelené listy, budeš u mne.“

Světlo pohaslo; jeho ramena byla lehká a hvězdy se leskly zase jako předtím. Christoferus se narovnal, došel k chatrči a zarazil svou hůl hluboko do země.

Třetího dne nato vandrovníci marně volali na obra; nikdo z chatrče nevycházel, aby je přenesl. Když přišli ke dveřím chatrče, našli obrovu hůl zastrčenou do země; byla celičká obrostlá zelenými listy. Hlasitě na něho zavolali; nepřišel. Uvnitř našli jeho tělo; leželo na zemi bez života.

Po této zprávě sem přicházeli lidé zblízka i zdaleka a truchlili pro dobrého nosiče, který jiné ve dne i v noci, v bouři a za každého počasí přenášel na druhý břeh. Jeden posel vystoupal nahoru k poustevníkovi a vyprávěl, co se dozvěděl. Stařec přikývl a pravil: „Udělejte obrovi hrob; Christoferus už našel největšího krále; já ještě musím čekat...“

První vánoční strom

Poblíž města s velkým kostelem žil před časem chudý košíkář se svou rodinou. A že byla právě zima, sedláci už sklídili všechno ovoce, a jeho živnost šla velmi špatně. Nikdo nechtěl kupovat jeho koše. Košíkářovy děti byly ještě malé. Nejstaršímu Františkovi bylo devět let. Vánoce stály přede dveřmi, když košíkářova žena ve vší nouzi přivedla na svět děťátko. Vzali jeden neprodaný koš, dali dovnitř

